

Sygn. akt III AUz 373/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący :	SSA Ewa Piotrowska
Sędziowie :	SSA Jolanta Ansion
	SSA Maria Małek-Bujak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania S. S. (S. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

w związku z zażaleniem ubezpieczonego S. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 15 października 2012r. sygn. akt X U 2370/12

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie.

/-/ SSA J. Ansion/-/ SSA E. Piotrowska/-/ SSA M. Małek - Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUz 373/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 października 2012 roku Sąd Okręgowy - Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach odrzucił odwołanie ubezpieczonego S. S. w sprawie o prawo do emerytury

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 31 stycznia 2012 roku ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do emerytury i domagał się zaliczenia do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia jako mechanik pojazdów samochodowych w Przedsiębiorstwie (...) w M. w okresie od 5 lipca 1978 roku do dnia

31 grudnia 1994 roku.

Na okoliczność charakteru zatrudnienia w w/w zakładzie pracy dołączył dowód w postaci zeznań świadków J. B. i P. W..

Decyzją z dnia 29 lutego 2012 roku organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu emerytury, a w uzasadnieniu decyzji wskazał, że ubezpieczony nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wyrokiem z dnia 15 czerwca 2012 roku Sąd Okręgowy w Katowicach, sygn. akt X U 1018/12 oddalił odwołanie ubezpieczonego od w/w decyzji organu rentowego.

W dniu 5 lipca 2012 roku ubezpieczony zwrócił się do organu rentowego z ponownym wnioskiem o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury, ponownie domagał się zaliczenia do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia

w Przedsiębiorstwie (...)

w M. w okresie od 5 lipca 1978 roku do dnia 18 kwietnia 1993 roku oraz od dnia 1 czerwca 1993 roku do dnia 31 grudnia 1994 roku, jako mechanik pojazdów samochodowych.

Na okoliczność charakteru zatrudnienia w w/w zakładzie pracy dołączył dowód w postaci zeznań świadków: A. G., B. S. oraz T. D..

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 sierpnia 2012 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, z uwagi na nie udokumentowanie 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W oparciu o dokonane ustalenia, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie podlega odrzuceniu, na mocy art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., ponieważ o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa została już prawomocnie osądzona.

Sąd podkreślił, że podnoszone przez ubezpieczonego w odwołaniu żądania stanowią dokładne odzwierciedlenie tych, które były już znane i były przedmiotem rozpoznania sądowego w sprawie o sygn. akt: X U 1018/12 prawomocnie zakończonej wyrokiem z dnia 15 czerwca 2012 roku. W toku tego postępowania ubezpieczony, jako dowód zatrudnienia

w szczególnych warunkach w spornym okresie u wskazanego wyżej pracodawcy powołał zeznania innych świadków.

Sąd I instancji za chybione uznał stanowisko skarżącego, że przedstawienie nowych świadków na okoliczność spornego okresu zatrudnienia ubezpieczonego w warunkach szczególnych, które były już przedmiotem weryfikacji sądowej w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem sądowym, stanowi nowe dowody ujawniające okoliczności istniejące przed wydaniem prawomocnego orzeczenia sądu w tej samej sprawie, bowiem próby wszczęcia kolejnego postępowania emerytalnego w tej samej sprawie, w oparciu

o wnioskowane dowody z zeznań kolejnych świadków na okoliczność tych samych spornych okresów zatrudnienia, prowadziłyby do niekończących się procedur emerytalno-rentowych,

a następnie sądowych w tej samej sprawie, podważających powagę rzeczy osądzonej prawomocnym wyrokiem (art. 366 k.p.c.), a w konsekwencji byłyby dotknięte nieważnością (art. 379 pkt 3 k.p.c.)

Sąd Okręgowy podkreślił, że odwołanie od decyzji w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pełni rolę pozwu, stąd też, w sytuacji gdy o to samo roszczenie między tymi samymi stronami sprawa została już prawomocnie osądzona, sąd powinien odwołanie odrzucić na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. W konsekwencji, powaga rzeczy osądzonej prawomocnym wyrokiem przekreśla walor prawny zeznań kolejnych świadków dotyczących tych samych spornych okresów ubezpieczenia, negatywnie zweryfikowanych w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym, jako nowych okoliczności lub dowodów, które mogłyby uzasadniać wszczęcie kolejnego postępowania rentowego i otwarcie drogi sądowej w tym samym stanie faktycznym i prawnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2000 roku, sygn. akt II UKN 15/00).

Zażalenie wnioś ubezpieczony.

Zaskarżając w całości postanowienie o odrzuceniu odwołania w niniejszej sprawie podniósł, że nie wnosił odwołania w sprawie zakończonej wyrokiem Sadu Okręgowego z dnia 16 lutego 2011 roku, ponieważ na rozprawie został poinformowany, że nie musi wnosić apelacji, natomiast może i powinien ponownie złożyć wnioski o emeryturę, dołączając pisemne zeznania świadków B. S. i A. G. oraz dołączyć jako świadka zeznania przełożonego ubezpieczonego T. D..

Nie będąc profesjonalnym pełnomocnikiem, skarżący postąpił zgodnie z otrzymaną informacją, nie wiedząc, że po wydaniu wyroku nie ma prawa złożyć ponownie wniosku.

Jednocześnie skarżący podniósł, że ZUS wskazał na konieczność dołączenia świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionych wg wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia lub świadectwa pracy i wskazał, że przedstawione przez niego świadectwa wyraźnie mówią o pracy w szczególnych warunkach oraz, że praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadectwa te zostały wydane skarżącemu przez zakład pracy, są wystawione wg wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia i są dokumentami urzędowymi.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie, jednakże z innych przyczyn niż podniesione w zażaleniu, albowiem Sąd Apelacyjny dokonał odmiennej oceny okoliczności faktycznych niż Sąd I instancji wyraził w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Mając na względzie literalne brzmienie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., istotnie należałoby uznać, że o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa została prawomocnie zakończona, a powaga rzeczy osądzonej prawomocnym wyrokiem przekreśla walor prawny zeznań kolejnych świadków dotyczących tych samych spornych okresów ubezpieczenia, negatywnie zweryfikowanych w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym, jako nowych okoliczności lub dowodów, które mogłyby uzasadniać wszczęcie kolejnego postępowania rentowego i otwarcie drogi sądowej w tym samym stanie faktycznym i prawnym.

Jednakże, wyrok zapadły w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma powagi rzeczy osądzonej, jeżeli dotyczy odmowy przyznania świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a po jego uprawomocnieniu się organ rentowy wydał nową decyzję, opartą na nowych dowodach, mających wpływ na ujawnienie stanu faktycznego i jego prawidłową ocenę prawną. Wtedy wydanie nowej decyzji uprawnia ubezpieczonego do złożenia od niej odwołania i zobowiązuje sąd do sprawdzenia prawidłowości decyzji.

Wprawdzie, w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie nowej decyzji przez organ rentowy nie zawsze uprawnia do wniesienia odwołania do Sądu i nie zawsze nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, ponieważ o tożsamości przedmiotu sporu decyduje nie tylko tożsamość żądania zawarta w poszczególnych wnioskach skierowanych do organu rentowego, ale także stan faktyczny i prawny, jaki istniał w chwili zamknięcia rozprawy w poprzednim postępowaniu sądowym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2012 roku, I UK 299/11)

Podkreślenia także wymaga, że na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych rozstrzygnięcia w tym przedmiocie często dotyczą stanu faktycznego sprzed kilkudziesięciu lat a poszukiwania środków dowodowych, zarówno osobowych jak i dokumentacji są znacznie utrudnione, zarówno z uwagi na upływ czasu (zgon świadków, likwidację przedsiębiorstw, zaginięcia dokumentów czy zmiany adresów zamieszkania świadków), jak i z uwagi na zmienne w czasie wymogi niezbędne do uzyskania prawa do świadczenia, często nie będące tożsame z wymogami określonymi umową społeczną w chwili ich spełnienia.

Stąd też powaga rzeczy osądzonej doznaje istotnych ograniczeń na gruncie postępowania o świadczenia z ubezpieczenia społecznego również w tym kontekście (poza wskazanymi powyżej możliwościami dowodowymi), że przed zainicjowaniem postępowania przed Sądem powszechnym pierwszeństwo kognicji przypada Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

Dlatego też - w ocenie Sądu Apelacyjnego - należałoby wydanie rozstrzygnięcia poprzedzić postępowaniem wyjaśniającym w zakresie daty powstania możliwości dowodowych (powołania dowodów z zeznań nowych, nie wskazanych wcześniej świadków), a ewentualnie zbadać w trybie art. 130 § 1 zd 2 k.p.c., czy w sprawie nie zachodzą ewentualnie przesłanki do wznowienia postępowania, np. w trybie 403 § 2 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny, na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., orzekł jak w części dyspozytywnej.

/-/ SSA J. Ansion/-/ SSA E. Piotrowska/-/ SSA M. Małek - Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR